

ČESKÁ KONFERENCE REKTORŮ
CZECH RECTORS CONFERENCE

Novela zákona o vysokých školách

aneb „Co zbyde z reformy?“

Pokusy o reformu vysokého školství v ČR

- ▶ **I. vlna:** 2007 *Bílá kniha terciárního vzdělávání* – ambiciózní pokus o komplexní modernizaci ztroskotal v roce 2012 po únorovém „Týdnu neklidu“ v době úřadování ministra Dobeše. Zahrnoval prakticky všechny sféry fungování vysokého školství včetně zavedení školného.
- ▶ **II. vlna:** po nástupu ministra Petra Fialy v květnu 2012 pokus o velkou novelu místo zcela nového zákona se snahou zachovat základní principy Bílé knihy s rozsáhlými ústupky, přesto snahou k komplexní změny v oblasti governance, pracovně právních vztahů, zajišťování kvality a financování bez školného. Ztroskotal s pádem Nečasovy vlády v polovině roku 2013.
- ▶ **III. vlnka:** po nástupu ministra Chládky v lednu 2014 pokračování v práci na výrazně redukované „Fialově“ novele, jež byla na jaře 2015 odeslána vládou k projednání Poslaneckou sněmovnou.

Současný stav projednávání

- ▶ návrh prošel druhým čtením a je zařazen na pořad jednání této schůze sněmovny
- ▶ sněmovní tisk 464
- ▶ <http://www.psp.cz/sqw/text/historie.sqw?o=7&T=464>
- ▶ řada pozměňovacích návrhů

Hlavní oblasti změn

- ▶ zajišťování kvality a akreditační proces
- ▶ změny v oblasti governance
- ▶ personální záležitosti

Oblast zajišťování kvality

- ▶ *Národní akreditační úřad* – posílení nezávislosti a kontrolních vazeb
- ▶ posílení autonomie vysokých škol v oblasti zajišťování kvality
- ▶ kromě vědecké rady možnost vzniku *rady pro vnitřní hodnocení*
- ▶ místo struktury program – obor jen *programy*
- ▶ rozlišení *profesních a akademických profilů* studijních programů bakalářských a magisterských
- ▶ možnost *institucionální akreditace* vázané na *oblasti vzdělávání* (v návrhu 36 oblastí), v nichž by vysoká škola realizovala studijní programy bez dalšího schvalování Národním akreditačním úřadem

Oblast governance

- ▶ Spor o pravomoci univerzity a fakult – zejména v oblasti personální politiky a realizace studijních programů, dosavadní úprava svěřuje explicitně fakultám.
- ▶ Návrh obsahuje princip delegování pravomocí od univerzity k fakultám statutem univerzity, což je v souladu s posílením zodpovědnosti univerzity za kvalitu činností.
- ▶ Mírné posílení správní rady, jež by nově schvalovala rozpočet po schválení senátem, v případě odmítnutí může senát správní radu přehlasovat 3/5 většinou.

Personální oblast

- ▶ Zavedení pracovního místa *mimořádného profesora*, v aktuálním znění komplexního pozměňovacího návrhu jak pro pracovníky ze zahraničí, tak z praxe s podmínkou 20 let. Nezbytná institucionální akreditace a projednání návrhu vědeckou radou.
- ▶ Možnost *odebírání titulů* po úroveň docenta.
- ▶ *Spor o jmenování profesorů*

Implementace

- ▶ prováděcí vládní nařízení jsou ve fázi přípravy – nařízení o akreditačních standardech a oblastech vzdělávání
- ▶ jednací a organizační řád Národního akreditačního úřadu

Odložené, vytěsněné či zapomenuté problémy reformy vysokých škol

- ▶ financování veřejných vysokých škol
 - ▶ kontraktové víceleté financování
 - ▶ normativní přidělování kapitálových prostředků
 - ▶ školné
 - ▶ poplatky

- ▶ systém finanční podpory studentů
- ▶ diverzifikace vysokých škol
- ▶ míra regulace vnitřního uspořádání škol – fakulty versus univerzity
- ▶ „funkční místa“ – tituly versus pracovní pozice

A co věda?

- ▶ v září 2015 předložen vicepremiérem Bělobrádkem věcný záměr nového zákona o podpoře výzkumu, vývoje a inovací
- ▶ kromě představy o samostatném ministerstvu nejasné obrysy budoucího systému